

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 230/2026-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Eva Matulayová, PhD., spol. s r. o., Nemocničná 575/1, Bojnice, proti uzneseniam Okresného súdu Trnava č. k. 22C/98/2024-97 z 21. júla 2025 a č. k. 22C/98/2024-108 z 11. februára 2026 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 2. apríla 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami okresného súdu č. k. 22C/98/2024-97 z 21. júla 2025 a č. k. 22C/98/2024-108 z 11. februára 2026. Sťažovateľ zároveň navrhuje, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 36 500 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 16. septembra 2024 elektronicky okresnému súdu žalobu o zaplatenie sumy 36 500 eur s príslušenstvom z titulu vydania bezdôvodného obohatenia. Súčasne so žalobou podal žiadosť o oslobodenie od platenia súdneho poplatku za podanú žalobu.

3. Okresný súd uznesením č. k. 22C/98/2024-53 z 13. januára 2025 (právoplatným 15. februára 2025) rozhodol, že sťažovateľovi oslobodenie od platenia súdneho poplatku nepriznáva. Následne výzvou zo 14. marca 2025 sťažovateľa vyzval na zaplatenie súdneho poplatku v sume 2 140 eur spolu s poučením, že v prípade jeho nezaplatenia bude konanie zastavené podľa § 10 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“). Výzva bola právnomu zástupcovi sťažovateľa preukázateľne a riadne doručená 30. januára 2025, a preto

posledným dňom lehoty na zaplatenie súdneho poplatku bol 9. február 2025. Sťažovateľ súdny poplatok v lehote určenej okresným súdom nezaplatil.

4. Právny zástupca sťažovateľa elektronickým podaním z 27. marca 2025 zaslal okresnému súdu žiadosť o zníženie sadzby súdneho poplatku o 50 %, pretože jeho správna výška mala byť podľa neho vyčíslená na sumu 1 095 eur. Podaním z 12. júna 2025 sťažovateľ elektronicky okresnému súdu doručil podanie, ktorým svoju žalobu rozšíril o sumu 5 421,05 eur.

5. Okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka sp. zn. 22C/98/2024 z 21. júla 2025 konanie o podanej žalobe zastavil a v jeho odôvodnení uviedol, že sťažovateľova žiadosť z 27. marca 2025 nemá žiadne právne účinky, pretože bola podaná po lehote na dodatočné zaplatenie súdneho poplatku a jej podanie nemá odkladný účinok na plynutie lehoty na zaplatenie súdneho poplatku. Nad rámec uvedeného okresný súd poukázal na to, že právny zástupca sťažovateľa v tejto žiadosti vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia relevantných ustanovení zákona o súdnych poplatkoch, pretože podľa § 6 ods. 3 tohto zákona môže byť sadzba súdneho poplatku znížená najviac o 50 eur. Uznesenie vyššieho súdneho úradníka bolo právnomu zástupcovi sťažovateľa doručené 30. júla 2025. Sťažovateľ podal 11. augusta 2025 proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka sťažnosť.

6. Okresný súd uznesením č. k. 22C/98/2024-108 z 11. februára 2026 sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka zamietol ako nedôvodnú.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v rámci ústavnej sťažnosti argumentuje proti napadnutým uzneseniam okresného súdu, že zastavenie konania z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku s následkom premlčania nároku sťažovateľa už v čase tohto zastavenia spôsobilo stratu možnosti sťažovateľa dosiahnuť meritórne rozhodnutie vo veci. Sťažovateľ zaplatil súdny poplatok 1. augusta 2025, t. j. pred tým, ako uznesenie o zastavení konania nadobudlo právoplatnosť (15. augusta 2025). Z § 5 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch vyplýva, že jeho poplatková povinnosť zanikla až nadobudnutím právoplatnosti uznesenia o zastavení konania. Postupom, ktorým okresný súd konanie zastavil napriek tomu, že si poplatkovú povinnosť splnil, bol sťažovateľ zbavený prístupu k súdu. Po rozšírení žaloby sťažovateľ legitímne očakával, že okresný súd zruší pôvodnú výzvu na zaplatenie súdneho poplatku a vydá novú, v ktorej zohľadní jeho procesný úkon.

8. Zastavením konania okresný súd sťažovateľovi už v počiatočnej fáze konania prekvapivo zabránil, aby v budúcnosti po prípadnom pre neho neúspešnom meritórnom rozhodnutí mohol splniť predpoklady vyžadované zákonom na poskytnutie súdnej ochrany v opravnom konaní.

9. Okresný súd neodpovedal v uznesení z 11. februára 2026 na sťažnostnú argumentáciu sťažovateľa proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka týkajúcu sa podanej žiadosti o zníženie súdneho poplatku z 27. marca 2025 a rozšírenia žaloby z 12. júna 2025. V tejto súvislosti poukazoval na rozhodnutia ústavného súdu vo veciach sp. zn. III. ÚS 127/2025 a sp. zn. III. ÚS 143/2023.

10. Napadnuté uznesenia sú arbitrárne a predstavujú neprimeraný a extrémne formalistický zásah do práva sťažovateľa na súdnu ochranu. Nesúhlasí so skutkovými a s právnymi závermi súdov

v tejto veci. Správne mal okresný súd na napadnutých uzneseniach vyznačiť, že nadobudli právoplatnosť 28. februára 2026.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Sťažovateľ namieta porušenie označených práv odôvodnením napadnutých uznesení, v ktorých okresný súd nesprávne posúdil splnenie jeho poplatkovej povinnosti a nedostatočne odpovedal na ním predložené námietky, v dôsledku čoho mu odňal možnosť predložiť jeho vec súdu.

III.1. K napadnutému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka:

12. Z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú iné súdy. Sťažovateľ využil svoje právo podať proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka sťažnosť podľa § 239 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o ktorej bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť okresný súd prostredníctvom sudcu, ktorý v prípade zistenia zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa uznesením vyššieho súdneho úradníka bol zároveň povinný týmto právam alebo slobodám poskytnúť ochranu.

13. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol pre jej neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K napadnutému uzneseniu okresného súdu z 11. februára 2026:

14. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03, IV. ÚS 312/2012). Európsky súd pre ľudské práva vo svojich rozhodnutiach vyslovil, že právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, pričom z jeho judikatúry je možné vyvodiť limity povinnosti súdu odôvodniť súdne rozhodnutie a tomu korešpondujúceho práva na odôvodnenie rozhodnutia. Toto právo nie je absolútne, to znamená, že súdny orgán nie je povinný dať podrobnú odpoveď na každý argument strany (rozsudok Van Hurk v. Holandsko z 19. 4. 1994, č. 16034/90, § 61, podobne rozsudok Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. 1. 1999, č. 30544/96, § 26, rozsudok Perez v. Francúzsko z 12. 2. 1994, č. 47287/99, § 81).

15. Rozhodovanie vo veciach súdnych poplatkov, napríklad o naplnení zákonom ustanovených predpokladov na oslobodenie od súdnych poplatkov, o následkoch nepriznania oslobodenia od povinnosti zaplatiť súdny poplatok alebo o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku spadá do rozhodovacej právomoci všeobecných súdov. Je preto vecou ich judikatúry vymedziť kritériá, z ktorých bude pri aplikácii zákonných ustanovení týkajúcich sa súdnych poplatkov vychádzať (porov. I. ÚS 27/2014, III. ÚS 441/2014). Aplikujúc uvedené východiská, ústavný súd hodnotí, že okresný súd pri rozhodovaní o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku interpretoval a aplikoval § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch ústavne konformným spôsobom.

Ide o aplikáciu a výklad jednoduchého podústavného práva reglementujúceho otázku poplatkovej povinnosti za podanú žalobu.

16. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom napadnutého uznesenia z 11. februára 2026 v kontexte sťažovateľovej argumentácie, z ktorého vyplýva, že v konaní nebolo sporné, že v rámci plynutia lehoty určenej okresným súdom vo výzve na dodatočné zaplatenie súdneho poplatku sťažovateľ v preskúmanom konaní súdny poplatok nezaplatil. Táto okolnosť je bezprostredným zákonným dôvodom na zastavenie konania podľa § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch. Výzva súdu na zaplatenie súdneho poplatku bola právnomu zástupcovi sťažovateľa doručená 27. marca 2025, a to po právoplatnosti uznesenia č. k. 22C/98/2024-53 z 13. januára 2025 o nepriznaní oslobodenia od platenia súdnych poplatkov (ktoré nadobudlo právoplatnosť 15. februára 2025). Posledným dňom lehoty na zaplatenie súdneho poplatku bol 7. apríl 2025. Sťažovateľ súdny poplatok uhradil až 1. augusta 2025 po doručení uznesenia vyššieho súdneho úradníka o zastavení konania. Tento poplatok mu bude po právoplatnom skončení konania vrátený.

17. K argumentácii sťažovateľa o nedostatku výzvy spočívajúcej v nesprávnom vyčíslení súdneho poplatku, o jeho žiadosti o zníženie súdneho poplatku z 27. marca 2025 a o argumentácii rozšírenia žaloby z 12. júna 2025 sa okresný súd zrozumiteľne a dostatočne vyjadril v bodoch 19 a 20 uznesenia. Argumentáciou týkajúcou sa chýbajúcej výzvy na zaplatenie súdneho poplatku za rozšírenie žaloby z 12. júna 2025 sa okresný súd zaoberal v bode 19, v ktorom uviedol, že dôvodom jeho postupu bola skutočnosť, že v tejto veci súd podľa zákona o súdnych poplatkoch vykonával úkony smerujúce k zabezpečeniu splnenia poplatkovej povinnosti, ktorá predchádza konaniu vo veci samej. Argumentáciou týkajúcou sa legitímneho očakávania na dovyrubenie súdneho poplatku v dôsledku rozšírenia žaloby sa okresný súd zaoberal v bode 20, v ktorom poukázal na to, že ustanovenia zákona o súdnych poplatkoch nemožno vykladať takým spôsobom, že prostredníctvom inštitútu rozšírenia, resp. zmeny žaloby je možné obísť základnú, ako aj dodatočnú lehotu na zaplatenie súdneho poplatku. V bode 21 napadnutého uznesenia z 11. februára 2026 okresný súd poukázal na to, že s námietkou poukazujúcou na nezaobranie sa súdu žiadosťou o zníženie súdneho poplatku sa súd vysporiadal v bode 13 uznesenia vyššieho súdneho úradníka, v ktorom poukázal na § 6 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch, podľa ktorého je možné v tomto prípade znížiť súdny poplatok najviac o 50 eur.

18. Podľa ústavného súdu napadnuté uznesenie z 11. februára 2026 obsahuje dostatok právne relevantných argumentov odôvodňujúcich záver o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku. Právo na prístup k súdu je jedným zo základných komponentov práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru. Vyberanie súdnych poplatkov je v zmysle rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva prípustným obmedzením práva na prístup k súdu. Ak si sťažovateľ túto povinnosť nesplnil, okresný súd nemal (za týchto okolností) inú možnosť, než konanie o podanej žalobe zastaviť.

19. Sťažovateľ sa snaží ospravedlniť nesplnenie svojej procesnej povinnosti práve tvrdením o pochybeniach okresného súdu spočívajúcich v nesprávnom vyčíslení súdneho poplatku, resp. jeho nedovyrubení. Podľa ústavného súdu tento argument sťažovateľa explicitne smeruje k záveru, že postupom okresného súdu celkom zjavne nemohlo dôjsť k poškodeniu alebo ohrozeniu sťažovateľa. Splnením povinnosti zaplatiť súdny poplatok vo výške určenej súdom by sťažovateľ nepochybne predišiel vydaniu uznesenia o zastavení konania. Ústavný súd rovnako pripomína, že bolo prioritnou povinnosťou sťažovateľa zaplatiť súdny poplatok zároveň s podaním žaloby

a výzva súdu poskytla len dodatočný priestor na splnenie tejto povinnosti. Napokon nič nebránilo sťažovateľovi namietat' správnosť výzvy po tom, ako včas splní povinnosť v nej uloženú, rovnako ani zaplatiť poplatok vo vyššej výške, ako bola určená vo výzve, o to viac, že si bol zjavne vedomý, že v dôsledku rozšírenia žaloby sa výška súdneho poplatku zvyšuje.

20. Vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa poukazujúcej na zaplatenie súdneho poplatku v rámci lehoty na podanie sťažnosti ústavný súd poukazuje na to, že novelizáciou § 10 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch v znení novely zákona č. 152/2017 Z. z. účinnej od 1. júla 2017 sa odstránila možnosť zrušenia uznesenia o zastavení konania zaplatením poplatku v lehote na podanie opravného prostriedku, čo potvrdzuje aj judikatúra ústavného súdu, napr. rozhodnutie vo veci sp. zn. IV. ÚS 235/2018 z 5. apríla 2018.

21. Vo vzťahu k sťažovateľom predloženej podpornej argumentácii poukazujúcej na právne závery rozhodnutia ústavného súdu vo veci sp. zn. III. ÚS 127/2025 je potrebné poznamenať, že toto vychádza z odlišných skutkových okolností (neodôvodnené vyčíslenie súdneho poplatku na základe nesprávneho posúdenia predmetu konania), a rovnaký záver je možné konštatovať aj v súvislosti s rozhodnutím ústavného súdu vo veci sp. zn. III. ÚS 143/2023 týkajúcim sa rozhodovania vo veci žiadosti o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.

22. Sumarizujúc ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie okresného súdu nevykazuje z ústavnoprávneho hľadiska také nedostatky, ktoré by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne zakladali dôvody na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. apríla 2026

Libor Duľa
predseda senátu